EEN AFZONDERLIJK WAPEN VOOR SURINAME EN CURAÇAO.

DOOR

JHR. L. C. VAN PANHUYS

De ondervinding heeft geleerd, zegt terecht mr. G. J. Fabius in de Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië, dat er behoefte bestaat aan een afzonderlijk zinnebeeld, aan een wapen, voor ieder der koloniën. Treffend komt de juistheid van dit gezegde uit bij een onlangs door de Regeering in het leven geroepen monument: het nieuwe bijgebouw van het Ministerie van Koloniën.

Heeft men, door de Grenadierspoort op het Binnenhof komende, zijne schreden gewend naar het oudste gedeelte van het Grafelijk jachtslot, dan wordt het oog aangenaam getroffen door het nieuwe, in oud-Hollandsche renaissance opgetrokken, uit twee rechthoekig op elkander staande gedeelten samengesteld gebouw, dat heel tot aan het voormalige „Goutsmits Keurhuys”, de Noord- en een deel Oostzijde van den voormaligen „hof” op waardige wijze afsluit en de gedachte oproept aan een op bloeiende wijze herrezen gedenkteeken uit de tijden van Oost- en West-Indische Compagnie.

Treden wij onder het gewelf den ingang binnen — wij laten de gevelsteen met Boro-Boedoer figuren, met gestalten van zeventiende-eeuwsche zeevaarders in een tropische omgeving buiten beschouwing — dan ziet men, in het portaal links, in den muur gemetseld, een afbeelding in gekleurden en verglaasden steen van een trotsch zeilend gouden schip, in een door gestyleerde golven van blauw en wit aangegeven zee, waarvan het onderschrift: *Justitia Pietas Fides* (Gerechtigheid, Liefde, Ge-loof) ons niet in twijfel laat wat bedoeld is: het in vroeger tijd voor Suriname gebezigde wapen. Dicht bij draagt een andere steen het wapen van Batavia, krans en zwaard, met daaronder in gouden letters het (niet juiste) onderschrift „Ned. O.-Indië”. Elders in het gebouw zijn de wapens in gebrand glas aan-

wezig ; in het hoofdgebouw op het Plein zal men het (ambtelijk niet bestaande) Surinaamsche wapen in een plafondschildering aantreffen.

Waar de Regeering voor zoover ons bekend op alle vragen van particulieren, of een afzonderlijk wapen van Suriname bestaat, onveranderlijk ontkennend heeft geantwoord, en te kennen heeft gegeven dat het wapen der kolonie is dat van den souverain, n.l. het in 1815 vastgestelde Rijkswapen (zooals dat sedert werd gewijzigd) — zien wij het eigenaardige, dat Zij, in een door haar gegrondvest bouwwerk, zonder schroom, van het steeds als juist verkondigde beginsel afwijkt. Wel blijkt de natuur hier sterker dan de leer.

Ook uit den van Regeeringswege vervaardigden bladwijzer voor den catalogus van de Derde Jaarbeurs te Utrecht blijkt, dat het wenschelijk werd geoordeeld voor Suriname het zeilende schip als wapen af te beelden.

Engeland — het is mr. Fabius die het doet opmerken, heeft ten aanzien van de onderscheidingsteekenen zijner koloniën reeds lang met het strenge souveriniteitsbeginsel gebroken. Eenig nadeel is hieruit nimmer voortgevloeid. Waardoor zou eigenlijk in de koloniën het voeren van een eigen wapen door de rijksdeelen voor het souveriniteitsbeginsel nadeeliger kunnen zijn dan in het moederland, waar iedere provincie en iedere gemeente haar eigen blazoën heeft ? Een regeling van het wapen zou n.h.v. het best geschieden bij Kon. Besluit, de Hooge Raad van Adel gehoord. De geschiedenis van de wapens van Suriname en Curaçao is reeds van alle zijden bekeken ; ze behoeft hier niet weder te worden opgehaald. De litteratuur is in het Encyclopaedie-artikel te vinden. Voegen wij er nog aan toe dat drie afbeeldingen aan het Departement van Koloniën zijn opgeborgen in het „exhibitum” 18 Mei 1849, no. 3, namelijk 1°. het fraaie uit de hand gekleurde wapen op behangselpapier, samengesteld uit de wapens van de familie Aerssen van Sommelsdijk, van de stad Amsterdam, en van de West-Indische Compagnie met een Indiaan en een neger tot schildhouders¹⁾ en een gezicht op Paramaribo op den achtergrond ; 2°. dat van Amsterdam en de Compagnie te zamen ; en 3°. het zoogenaamde

¹⁾ Zie ook de afbeelding op den band van de „Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië”.
Red. W.-I. G.

tabakswapen. Betrekking op het Surinaamsche wapen hebben de verbalen van 28 April 1908, No. 16 ; 2 Februari 1911, No. 6 en 28 April 1908, No. 16. Er zijn duidelijke afbeeldingen van het Surinaamsche wapen te vinden op de rugzijde van de op het Rijksarchief aanwezige gedrukte „Placaetboeken” van de kolonie van 1683—1779, zoomede op de Plakkaten zelve.

Waar in deze nieuwe tijden nieuwe gedachten zich baan breken en het aantal personen, dat voor een goed koloniaal inzicht ijvert in aantal toeneemt, getuige ook weer de oprichting van dit Tijdschrift, daar roepe men ook een symbool in het leven ! Niet alles wordt bereikt door het materieele alleen. Dat een Koninklijk Besluit¹⁾ spoedig moge vaststellen een afzonderlijk wapen voor Suriname en Curaçao.

¹⁾ Van het Koninklijk Besluit van 23 April 1919, Stbl. 181 luidt de eerste alinea van art. 1: „Alle provinciën, gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen of instellingen, welke een wapen wenschen te bekomen, in het gebruik daarvan te worden bevestigd of het te zien gewijzigd, zullen zich daartoe tot Ons hebben te wenden onder overlegging van eene beschrijving en van eene tekening in kleuren van het verlangde wapen en van eene uiteenzetting der overwegingen, op grond waarvan dat wapen wordt gewenscht”.

Zou dit Besluit niet aangevuld kunnen worden in dien zin dat het woord „koloniën” daarin gevoegd wordt? *Red. W.-I. G.*